

Pellervo-Seura ry:n vuosikokous 2014

Vanha ylioppilastalo, Helsinki 9.4.2014

Toimitusjohtaja Sami Karhu

Arvoisa vuosikokous

Pellervon toimintavuotta 2013 värittivät monet merkittävät asiat uudesta osuuskuntalaista veroasioihin, kehittämishankkeisiin, akateemiseen tutkimukseen ja julkaisutoiminnan uudistuksiin ja saavutuksiin.

Eduskunta hyväksyi pitkään valmistellun uuden osuuskuntalain huhtikuussa. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö vahvisti kesäkuussa lain astuvaksi voimaan vuoden 2014 alusta lukien. Uutta osuuskuntalakia olemme olleet valmistele-massa oikeusministeriön apuna vuosia aivan loppumetreille saakka. Olemme käyttäneet merkittävästi voimia kouluttamiseen ja tiedottamiseen. Lakiasiainjoh-taja on ollut kysytty puhuja ja olemme tehneet lakia tunnetuksi painotuotteilla.

Yhteisö- ja osinkoverouudistukseen liittyen valtiovarainministeriö lähetti lokakuus-sa lausunolle laajan osuuskuntien ja niiden jäsenien verotusta uudistavan laki-luonnoksen. Saatujen lausuntojen, jollaisen myös Pellervo antoi, perusteella maan hallitus siirsi jäsenten verotuksen valtiovarainministeriön jatkovalmisteluun. Pääministeri Kataisen hallitus esitti marraskuussa Eduskunnalle kuitenkin laajoja muutoksia osuuskuntien verotukseen. Eduskunta hyväksyi täysistuntokäsittelyssä joulukuussa yhteisö- ja osinkoverouudistuksen. Yhteisöjen, myös osuuskuntien, verokanta aleni vuoden 2014 alusta lukien. Sen sijaan muilta osin osuuskuntien verotusta koskeneet muutosehdotukset hylättiin. Eduskunta edellytti, että osuus-

kuntia ja niiden jäsenien verotusta koskeva lakipaketti tulee Eduskuntaan nyt keväätistuntokaudella 2014. Eduskunta edellytti, että osuuskuntia kuullaan avoimesti valmistelun aikana ja esiinnousseiden kilpailu- ym. näkökohtien vaikutus lopulliseen esitykseen arvioidaan kattavasti. Asia on valmistelussa valtiovarainministeriössä ja valmistelu on vielä kesken.

Pellervo päätti yhtiöittää julkaisutoimintansa. Uusi Pellervo-Media Oy aloitti 2014. Valmistelua kesti koko viime vuoden. Uudistuksen merkittävä idea on, että kun toimimme yhtiössä, julkaisujen markkinointiin on vapaat kädet. Aatteellisessa järjestössä tämä ei olisi ollut mahdollista. Tilannetta kuvasi sanonta, että ajoimme ikään kuin käsijarru päällä. Nykyisessä median murroksessa olemme ottaneet askeleen, jolla tähtäämme julkaisutoimintamme hyvään tulevaisuuteen. Tätä auttaa myös, että yhtiöllä on oma hallitus, jossa voidaan pohtia asioita perusteellisesti. Mukana on myös kovan luokan media-alan ammattilainen, metsänhoitaja Mikael Pentikäinen. Näkyvänä seikkana uudistuksesta on irtomyynnin alkaminen maaliskuun puolella.

Kodin Pellervon levikki on noussut jälleen oikein tuntuvasti viime vuonna. Lehti kulkee media-alalla vastavirtaan. Tällaisia lehtiä ei ole montaa. Maatilan Pellervon ja Osuustoiminta-lehden levikit ovat hieman laskeneet. Syynä ovat ennen kaikkea aktiivimaatilojen määrän väheneminen, mikä heijastuu suoraan Maatilan Pellervoon ja osuustoimintayritysten voimallinen fuusioaalto, joka on vähentänyt hallinto-henkilöpaikkoja Pellervon jäsenyrityksissä ja heijastunut siten Osuustoiminta-lehteen.

Osuustoiminta-lehti koki viime vuonna merkittävän uudistuksen. Lehden journalistista linjaa tarkistettiin ja ulkoasu muutettiin. Tämä kevät tuo jälleen muutoksen. Lehden mukana on vuosikymmenen ajan jaettu PTT:n suhdanne- ja artikkelikat-saukset. Kun PTT nyt muuttaa käytäntöjään ja katsaukset aikaisemmassa paine-tussa muodossa lakkaavat, PTT:n työ alkaa näkyä aiempaa enemmän suoraan

lehden sivuilla. PTT:n työ on korkealaatuista, hyödyllistä ja arvostettua, meillä on suuri intressi tarjota tutkimuslaitoksen tarjoamaa tutkakuvaa lukijoillemme. Toimintatapa siis vain muuttuu.

Sähköinen viestintämme on uudistuksessa. Pellervon verkkosivukokonaisuus sai uuden ilmeen. Se on vasta alkua. Voimme olettaa, että 2020-luvulla elämme myös pedagogisessa mielessä uudessa ympäristössä. Oletettavasti tiedonhankinta, koulutus ja oppiminen perustuvat olennaiselta osalta tietoverkkoihin. Toivon, että meillä on jatkossa esimerkiksi osuuskuntapelejä, jossa voi kylmäharjoitella osuustoimintayrityksen perustamista ja johtamista.

Osakkuusyhteisöistämme Pellervo-Instituutti kävi läpi strategiauudistuksen, jonka tarkoitus oli leventää osaamista ja tarjota asiakkaille parempaa koulutuspalvelua. Uusi toimintamalli otettiin hyvin vastaan: koulutuksen volyymit kasvoivat 8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Pellervo-Instituutti Oy:n myynti kasvoi 20 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tilikauden tulos oli voitollinen.

Pellervo teki yhteistyötä eri yliopistojen kanssa osuustoiminnan opetuksen ja tutkimuksen edistämiseksi. Toimimme näissä asioissa paljolti Osuustoiminnan neuvottelukunnan kautta. Merkittävin avaus oli osuustoimintajohtamisen lahjoitusprofessori yhdessä OP-Pohjola-ryhmän tutkimussäätiön ja SOK:n kanssa. Lahjoitusprofessorin haltijaksi nimitettiin KTT, professori Iiro Jussila. Hän aloitti tehtävässä vuoden 2013 alussa. Visioita, osaamista, yhteistyötaitoa ja tarmoa on runsain mitoin. Lähinnä on pitänyt jarrutella, ettei tekisi liikaa. Ensimmäinen populaari johtamiskirja on tulossa Pellervon kustantamana tänä vuonna. Se kannattaa lukea. Jussilan työryhmän osaaminen on osuustoiminnan käytössä. Kannattaa olla yhteyksissä.

Osuustoimintatutkimuksen etenemiselle on olennaista, että sille on julkaisua-reenat olemassa. Jussilan päätoimittaman osuustoimintajohtamisen kansainvä-

lisen tiedelehden ”Journal of Co-operative organization and Management” ensimmäiset numerot ilmestyivät sekä verkossa että paperiversiona. Lehden on tarkoitus olla johtava kansainvälinen tiedelehti osuustoimintatutkimuksen alalla.

Vuoden aikana valmistui kaksi osuustoiminta-aiheista väitöskirjaa. Professori Markku Kuisman oppilas, FM Sakari Siltala Helsingin yliopistosta väitteli aiheesta ”Puu-Valion nousu ja uho - Murtuva yhteistyökaptalismi ja osuusaate 1982-2004”. Professori Iiro Jussilan oppilas, KTM Terhi Tuominen Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta väitteli finanssi- ja sosiaalisen pääoman kerryttämisestä keinona asiakasomisteisten osuuskuntien kestävän kilpailuedun saavuttamiselle. Olen toistuvasti sanonut, että jokainen osuustoiminnan väitöskirja on juhlapäivä osuustoiminnalle. Tätä olemme toivoneet ja yhdessä myös Osuustoiminnan neuvottelukunnan kanssa konkreettisesti edistäneet. Ilman osuustoimintatohtoreita emme menesty. Olemme muutoin opetusjärjestelmässä ulkokehällä. V.J. Sukselainen väitteli ensimmäisenä vuonna 1938. Laskujemme mukaan nyt on koossa 26 osuustoimintaväitöstä.

Yliopistojen lisäksi olemme toimineet nuorten osuustoimintaosaamisen parissa monessa suunnassa. Pellervon on osallistunut Tekes-rahoitteiseen Työ ja johtajuus -hankkeeseen. Työn pohjalta julkaisimme yhteistyössä Heikki Toivasen kirjoittaman kirjan ”Kaverijohtamisen visuaalisen innostuskirjan” osuuskuntien johtamisen kehittämiseen. Tämä tulee tarkemmin esiin iltapäivän paneelissa. Suomen 4H-liiton kanssa on tehty yhteistyötä osuustoiminnan sisällyttämiseksi nuorisokasvatukseen. Tämä tulee myös esiin paneelissa. Samoin yrittäjyyskasvatuksen YVI –hankkeen tulokset ja Itä-Suomen yliopiston osuuskuntayrittäjyysshanke.

Pellervo on ollut mukana työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2009 käynnistämässä Yhdessä yrittämään -hankkeessa yritysneuvojien osuustoimintatietämyksen lisäämiseksi. Vuosina 2009-2013 toimineen hankkeen päätoteuttaja oli Tampereen Seudun Osuustoimintakeskus ry ja Pellervo toimii kumppanuusor-

ganisaationa. Hanke päättyi vuoden lopussa. Se oli varsin menestyksellinen. Tästä on maan hallitusta ja työ- ja elinkeinoministeriötä kiittäminen samoin kuin osaavaa henkilöstöä. Uskon, että hanke kantaa hedelmää. Vajaa parisensataa yritysneuvojaa on ollut tehovalmennuksessa.

Pellervo on tehnyt yhteistyötä Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry:n, Vesilaitosyhdistys ry:n, Kuntaliiton, Ely-keskusten ja ministeriöiden kanssa vesiosuuskuntien kehittämisen edistämiseksi. Yhteistyöverkoston työn tuloksena valmistui laaja DI Henna Luukkosen kirjoittama julkaisu ”Vesiosuuskunnat, kuntien vesihuoltolaitokset ja kunnat”. Tällä yhteistyön tiellä jatkamme.

Pellervo on ollut mukana erilaisissa yhteistyöverkostoissa, joissa on pohdittu osuuskuntamallin käyttöä hyvinvointipalveluiden tuottamisessa. Yhteiskunnallisen keskustelun edistämiseksi Pellervo julkaisi joulukuussa Anne ja Jonathan Blandin ja Pekka Pättiniemen kirjoittaman teoksen ”Osuuskunnat julkisten palvelujen tuottamisessa, kokemuksia viidestä eurooppalaisesta maasta.” Maaliskuussa tehty Sote-päätös selkeyttää tulevaisuuden näkymiä.

Suomalaiset yhteydet Kansainvälisen osuustoimintaliiton ICA:n kanssa pysyivät tiiviinä. Professori Salme Näsi valittiin ICA Euroopan hallitukseen vuosiksi 2013-2016 ja järjestöneuvos Anne Santamäki ICA Maailman hallitukseen vuosiksi 2013-2017. Kolmas keskeinen kansainvälinen vaikuttajamme on Pellervon hallituksen varapuheenjohtaja Tiina Linnainmaa. Hän työskentelee tuottaja-osuuskunnan Eurooppa-järjestön Cogecan hallituksessa.

Pellervon jäsenistössä tapahtui muutoksia. Jäsenmäärä väheni voimakkaan fuusioaallon myötä. Toisaalta Pellervoon tuli uutena jäsenenä yhteistyökumppanimme vuodesta 2009 Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry SVOSK. Tällä on periaatteellista merkitystä, koska Suomen osuuskunnista noin kolmannes on vesiosuuskuntia ja SVOSK yhdistää näitä. Pellervo edustaa muodollisestikin

varsin laajaa kirjoa osuuskuntia. Suuri merkitys on myös sillä että saimme viime vuoden puolella jäsenhakemuksen Pohjois-Karjalan Osuuskaupalta. Jäsenyys astui voimaan tämän vuoden alusta. Tämä on ensimmäinen osuuskauppojen liittyminen vuoden 1991 joukkoeron jälkeen. Tämä on jälleen askel osuustoiminnan eheyttämisen tiellä. On hienoa huomata, että motivaatio liittyä Peller-voon on nimenomaan luja halu viedä osuuskuntamallia eteenpäin yhdessä poh-
timalla ja tekemällä.

Hyvät kuulijat, muutama sana tästä vuodesta.

Pellervolla ja ruotsinkielisellä sisarorganisaatiollamme Finlands Svenska Andelsförbundilla on yhteistyösopimus vuodelta 1993. Toimimme läheisessä yhteistyösä. Pellervo tuottaa myös ruotsinkielisiä palveluita FSA:n neuvojen mukaan. Pitkäaikainen FSA:n toimitusjohtaja Per-Erik Lindström jää eläkkeelle ensi vuonna. Jo tämän vuoden puolella tehtävään valmentautuu PI Johtamiskoulun toimitusjohtaja Kari Huhtala. Hän tulee hoitamaan tehtävää – jos kaikki menee kuin on suunniteltu - muiden toimiensa ohella. Tässä on toiminnallisia synergioita, taloudellisia perusteita ja sopivaa kiertoa. Korostamme, että ruotsinkieliset foorumit ovat täysin avoimia myös Pellervon jäseninä oleville yrityksille ja heidän edustajilleen. Foorumit ovat avoimia myös suomenkielisille. Kouluruotsillakin voi hyvin osallistua. Asiaa käsitellään vielä FSA:n vuosikokouksessa 24.4., Pellervon ja Pellervo-Instituutin hallinnoissa.

Pellervon aikaisemman lakiasiaainjohtajan, varatuomari Kari Lehdon kirja ”Arvoisa puheenjohtaja”, tuli painosta ulos viime viikolla. Persoonallisesti kirjoitettu opaskirja valmentaa ennen muuta siihen sosiaaliseen rooliin, mitä puheenjohtajuus edellyttää. Kannustan lukemaan. Jos lukemisen aloittaa, se tuskin jää kesken.

Näin pitkälle olen malttanut olla mainitsematta päivän päähenkilön nimeä. Terveetuloa Hannes Gebhard 150 vuotta –teemavuoteen.

Gebhard loi hyvien kumppanien ja avustajien kanssa ne taloudelliset ja eettiset suuntaviivat, joiden mukaan osuustoimintaliike lähti kehittymään. Ne hän omak-sui ennen kaikkea saksalaisesta ja brittiläisestä osuustoimintaliikkeestä. Hän oli luja johtaja, joka ei päästänyt toimijoita helpolla. Piti olla harkitseva ja tarkka. Terveet liikeperiaatteet olivat kunniassa. Perustehtävästä ei saanut horjua pois. Moraaliset kömmähdykset eivät voineet tulla kysymykseen. Tarkka valvonta oli tarvittaessa varmimpana vakuutena. Tällä pohjan luomisella on jatkuva suuri merkitys osuustoiminnan nykypäivään ja kehitykseen. Osuustoimintaliikkeemme perustajan ajatukset tulee olla aina muodissa.

Gebhardia voi sovitella kolmanneksi kovaksi nimeksi vapaakaupan pioneerin Anders Chydeniuksen ja kansallisuusaatteen apostolin J. V. Snellmanin rinnalle. Gebhard yhdisti taloudellisen liberalismiin kansallisuusaatteeseen, jolloin elinkeinovapauden tuomat työkalut valjastettiin palvelemaan kansakokonaisuutta. Tämä ajatus sopii olla suosiossa myös jatkossa.

Perustajien ajatuksia seuraten talous ei irtoa ihmisten tarpeista finanssikeskusten bittimaailmaan. Tämä päivä on meille siis työtä eikä menneiden muistelua.

Viime vuonna valmistellut Gebhardia koskevat nettisivut ovat osoitteessa www.pellervo.fi/gebhard. Siellä on kaiken kansan luettavana digitoituna Hannes Gebhardin elämäkerta viiden vuosikymmen takaa vuodelta 1964.

Hyvät kuulijat,

Pellervon toiminnasta on laadittu painettu julkaisu Pellervo-Seura 2013, joka on toimitettu Osuustoiminta-lehden 1/2014 liitteenä ja se on jaossa myös täällä. Siinä on tarkemmin toiminnastamme.

Arvoisat jäsenyhteisöjen edustajat,

Lopuksi käyn lävitse tilinpäätöstä. Pellervo-Seura ry:n vuoden 2013 tulosta voi pitää hyvänä. Tulos oli selvästi edellisvuotta ja talousarviota parempi. Tilikauden ylijäämä, 488 tuhatta euroa, on Pellervon toimintaan nähden erinomaisella tasolla. Se antaa hyvän pohjan toiminnan jatkuvuudelle.

On kuitenkin huomioitava tulevat menopaineet, joiden tasapainottamista myös hyvä tulos palvelee. Aiemmin mainitsemani julkaisutoiminnan yhtiöittäminen johtaa julkaisutuottojen jäämiseen pois Pellervo-Seuran tulopuolelta. Tämän vaikutus näkyy erityisesti vuonna 2014, jolloin juuri perustettu julkaisuyhtiö, Pellervo-Media Oy, ei vielä voi jakaa mahdollista osinkoa. Tästä johtuen vuoden 2014 talousarvio onkin Pellervo-Seuran osalta negatiivinen. Tulevina vuosina Pellervo-Medialta kuitenkin odotetaan hyvän taloudellisen menestyksen antamaa mahdollisuutta jakaa hyvää tulosta omistajalleen.

Vuoden 2013 osalta oli edelleen varauduttu sijoitusympäristön haasteisiin ja vuokratuottojen vähenemiseen. Finanssisijoitusten osalta lopputulos oli kuitenkin hyvä ja vuokrapuolella tuottojen laskemista paikkasivat ennakoitua pienemmät kustannukset. Nämä yhdessä julkaisutoiminnan onnistumisen kanssa edesauttoivat hyvän tuloksen saavuttamisessa. Myös vuosimaksuja kertyi normaalitason mukainen määrä.

Pellervon sijoitustoiminta koostuu rahavarojen sijoittamisesta sekä toimitilojen vuokraamisesta. Sijoitustoiminnan tulos oli vuonna 2013 talousarviota ja edellisvuotta selvästi parempi.

Vuokrauspuolella tilanne oli vuoden aikana kohtuullinen. Vuokratuotot kuitenkin laskivat edellisvuoteen verrattuna kun tilojen vuokrausaste laski. Sen sijaan vuokraustoiminnan kulut realisoituivat ennakoitua pienempinä, joten vuokraustoiminnan tulos oli kuitenkin talousarviota parempi. Tilanne vuokramarkkinoilla on yleisesti erittäin haastava. Myös kiinteistöjen tulevat remontit lisäävät riskiä vuokrausasteen ja vuokratuottojen pienentymisestä, ainakin väliaikaisesti.

Pellervon järjestötoiminnan kulujäämä oli sekä edellisvuotta että talousarviota pienempi. Joidenkin opasmateriaalien siirtyminen lakimuutosten johdosta sekä yhden ennakoidun rekrytoinnin siirtyminen pienensivät kulujäämää suhteessa talousarvioon. Yleisesti voi kuitenkin todeta, että järjestötoiminnan kulut ja tuotot olivat talousarvion mukaisella tasolla.

Pellervo-Seuran taloudellinen asema on vakaa. Tase on vahva ja terveellä pohjalla. Taseesta on omaa pääomaa 92,3 prosenttia. Pitkäaikaista vierasta pääomaa ei Pellervolla ole lainkaan. Lyhytaikainen vieraspääoma, jonka osuus taseesta on 7,7 prosenttia, liittyy juoksevan toiminnan hoitamiseen ja tilinpäätösjaksotuksiin.

Pellervon taseeseen kirjattu omaisuus muodostuu osakkeista ja muista sijoituksista yli 98 %:sti. Osakkeet ovat yli 90 prosenttisesti kiinteistöyhtiöiden toimitilaosakkeita. Muut sijoitukset ovat pääasiassa rahasto-osuuksia.

Taseeseen liittyvät tarkemmat tiedot käyvät ilmi vuosikokousasiakirjoista.

Pellervon toiminnassa on keskeistä, että huolehdimme maksuvalmiudestamme ja maksamme kaikki asialliset maksut ajallaan.

Arvoisa puheenjohtaja, jätän Pellervo-Seuran vuoden 2013 tilinpäätöksen ja toiminnan vuosikokouksen arvioitavaksi ja päätettäväksi.